

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/62/2025
Identifikačné číslo spisu:	8418201984
Dátum vydania rozhodnutia:	31.08.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8418201984.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. U., narodeného XX. N. XXXX, U., E. XXX/XX, právne zastúpeného advokátom Mgr. Adriánom Bobkom, Poprad, Námestie sv. Egídia 78, IČO: 37747371, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, IČO: 00166973, o náhradu škody vo forme náhrady mzdy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, vedenom na Okresnom súde Poprad pod č. k. KK-10C/41/2018-436, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/31/2024 - 549 z 19. novembra 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19. novembra 2024 sp. zn. 1Co/31/2024 v zmeňujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania zrušuje a vec mu v zrušenom rozsahu vracia na ďalšie konanie

Uznesenie Okresného súdu Poprad č. k. KK-10C/41/2018-593 z 27. januára 2025 zrušuje.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. februára 2024 č. k. KK-10C/41/2018-436 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že uznesením Okresného súdu Prešov z 03. novembra 2015 č. k. 3Nt/2/2012-153, podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku za použitia § 394 ods. 1 Trestného poriadku, bola povolená obnova konania vo vyššie označenej trestnej veci a zároveň bol zrušený výrok o vine a o treste rozsudku bývalého Vojenského obvodového súdu Prešove sp. zn. 3T/3/07 z 10. 09. 2007 v spojení s uznesením Vyššieho vojenského súdu Trenčín z 31. januára 2008 sp. zn. 5To/25/07. Medzi sporovými stranami bolo rovnako nesporným, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 05. decembra 2017 č. k. 5Tv/1/2016 podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, bol žalobca v celom rozsahu oslobodený spod obžaloby prokurátora bývalej Vojenskej obvodovej prokuratúry Prešov sp. zn. OPv/203/06 vedená na Okresnej prokuratúre Prešov pod sp. zn. 1PV/58/2017 zo 14. februára 2007 pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin neoznámenia trestného činu podľa § 168 ods. neuvedený Trestného zákona účinného do 31. decembra 2015. Súd mal za nesporné aj to, že z uznesenia Okresného súdu

Prešov z 03. novembra 2015 č. k. 3Nt/2/2012-153, z rozsudkov Okresného súdu Prešov z 05. decembra 2017 č. k. 5Tv/1/2016 je zrejmé, že bol zrušený výrok o vine a o treste v rozsudku bývalého Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 3T/3/07 z 10. septembra 2007 v spojení s uznesením Vyššieho vojenského súdu Trenčín z 31. januára 2008 sp. zn. 5To/25/07, a že žalobca bol v celom rozsahu oslobodený spod obžaloby prokurátora bývalej Vojenskej obvodovej prokuratúry Prešov sp. zn. OPv/203/06 vedená na Okresnej prokuratúre Prešov pod sp. zn. 1PV/58/2017 zo 14. februára 2007 pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin neoznámenia trestného činu podľa § 168 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2015. Spornou skutočnosťou bolo, či žalobca preukázal splnenie zákonných predpokladov potrebných pre vznik nároku na náhradu škody vo forme ušlej mzdy.

1.2. Súd prvej inštancie vykonal dôkazy navrhnuté žalobcom v žalobe, zatiaľ čo na dôkazy navrhnuté žalobcom na pojednávaní dňa 07. júla 2021, ako aj na dôkazy navrhnuté v podaní z 08. júla 2022, súd prvej inštancie v zmysle § 153 ods. 2 CSP neprihliadol. Dodal, že listinné dôkazy navrhnuté žalobcom v podaní z 08. júla 2022 by k objasneniu existencie zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu ušlého platu žalobcu ako štátneho zamestnanca neprispeli. Súd prvej inštancie v zmysle § 153 ods. 1 CSP neprihliadol ani na žalobcom predložený znalecký posudok. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie nepripustil zmenu žaloby, keďže výsledky dovtedajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe.

1.3. Súd prvej inštancie prisvedčil námietke žalovanej, v rámci ktorej žalovaná dôvodne namietala výšku náhrady majetkovej škody prevyšujúcej sumu 106.200 eur, keďže žalobca túto uplatnil v rozpore s § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 513/2003 Z.z.“). Ak právna úprava požaduje, aby poškodený predbežne prerokoval nárok, táto podmienka nemôže byť splnená, ak požaduje iný rozsah nároku voči príslušnému orgánu a iný rozsah uplatní v rámci konania pred súdom.

1.4. Žalovaná argumentovala, že vznik zodpovednosti štátu za škodu predpokladá: i) zistenie príslušného orgánu o nezákonnosti rozhodnutia, ii) jeho zrušenie alebo iii) jeho zmenu práve pre túto zistenú nezákonnosť. S prihliadnutím na osobitosti konania o povolení obnovy konania a následne obnoveného konania súd prvej inštancie prijal záver, že v prejednávacom prípade k takémuto konštatovaniu príslušným orgánom, ani k následnému zrušeniu pôvodného rozhodnutia pre jeho nezákonnosť nedošlo. Rozhodnutie nahradené novým rozhodnutím vydaným v obnovenom konaní nemožno kvalifikovať ako rozhodnutie nezákonné podľa § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z. z.. Pri posudzovaní nároku na náhradu škody z titulu ušlého platu štátneho zamestnanca spôsobenej nezákonným rozhodnutím nemožno vychádzať len z konečného výsledku konania bez zreteľa na osobitné okolnosti sporu. Dôvodom, pre ktorý Okresný súd Prešov uznesením č. k. 3Nt/2/2012-153 povolil obnovu konania vedeného pod sp. zn. 3T/3/2007 bolo, že sa v konaní vyskytli nové právne významné skutočnosti, konkrétne závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedeného pod sp. zn. 6To/8/2009, ktoré boli podľa názoru súdu skutočnosťou skôr neznámou, ktorou súd v čase právoplatného rozhodnutia vo veci neoznámenia trestného činu nedisponoval. Súd tieto dôkazy vyhodnotil ako dôkazy nové, o existencii ktorých súd, v pôvodnom konaní, nemal ani nemohol mať vedomosť. S prihliadnutím na tieto nové skutočnosti došlo k vydaniu rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 5Tv/1/2016 ako nového rozhodnutia vo veci, ktorým žalobcu spod obžaloby v celom rozsahu oslobodil. V zmysle uvedeného tak vydaním nového rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 5Tv/1/2016 z 05. decembra 2017 došlo k nahradeniu pôvodného rozsudku bývalého Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 3T/3/2007 z 10. septembra 2007, nie však k jeho zrušeniu, prípadne zmene pre jeho nezákonnosť.

1.5. Spornou bola tiež skutočnosť, či medzi rozhodnutiami vojenských súdov a tvrdenou ušlou mzdou ako formou škody na strane žalobcu je splnený ďalší z troch zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody (ušlej mzdy), spočívajúceho v príčinnej súvislosti medzi nimi. Súd prvej inštancie sa stotožnil s právnym názorom žalovanej, podľa ktorého ju nemožno zaviazat' na náhradu ušlého platu žalobcu len preto, že uplatnenie tohto nároku voči správne subjektu by v súčasnosti bolo spojené s rizikom uplatnenia námietky premlčania. Zároveň platí, že na námietku premlčania súd prihliadne len v prípade, ak by bola reálne vznesená (v danom prípade Krajským riaditeľstvom PZ SR). Žalobcovi nič nebránilo už skôr uplatniť nárok práve vo vzťahu k uvedenému orgánu, pričom zároveň platí, že v prípade dobrovoľného uznania (resp. mimosúdneho vyrovnanie medzi žalobcom a uvedeným štátnym orgánom) žalobca nemusel od počiatku nárok uplatňovať voči Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom SR, ale priamo voči Krajskému riaditeľstvu PZ v Prešove. V prípade, ak by tento orgán

štátu nepristúpil k mimosúdnemu riešeniu nároku žalobcu a vzniesol by námietku premlčania, táto môže byť, aplikujúc príslušnú judikatúru najvyšších súdnych autorít v prípadnom súdnom spore príslušným súdom vyhodnotená ako námietka v rozpore s dobrými mravmi.

1.6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal existenciu zákonného titulu vzniku nároku na náhradu škody v podobe ušlej mzdy štátneho zamestnanca podľa § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z. z., ani existenciu kauzálneho nexu medzi vyššie uvedenými rozsudkami príslušných vojenských súdov a škodou ani existenciu škody a jej výšky a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. novembra 2024 č. k. 1Co/31/2024-549 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 68.789 eur (výrok I.), zmenil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby do sumy 68.789 eura tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 68.789 eura, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% prisúdenej sumy (výrok III.).

2.1. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to po nariadení odvolacieho pojednávania, doplnil dokazovanie oboznámením znaleckého posudku Ing. G. O., správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok o priebehu nezamestnanosti žalobcu, správ Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad, o priebehu zamestnaní žalobcu a o výške dosiahnutých príjmov žalobcu v žalovanom období, štatistických údajov Štatistického úradu SR a Portálu Verejná správa o výške minimálnej a priemernej mzdy v žalovanom období a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

2.2. Odvolací súd mal v konaní za preukázané, že rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Prešov, č. k. 3T/3/2007-262 z 10. septembra 2007 v spojení s uznesením Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, č. k. 5To/25/2007-284 z 31. januára 2008 bol žalobca uznaný za vinného z trestného činu neoznámenej trestného činu podľa § 168 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní šesť mesiacov, ktorého výkon bol podmienené odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Na tieto odsúdenia nadväzoval Personálny rozkaz riaditeľa Krajského riaditeľstva PZ v Prešove č. XXX z 18. marca 2008, na základe ktorého bol žalobca prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru s účinnosťou ku dňu doručenia tohto rozhodnutia v zmysle § 194 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. Dôvodom pre tento postup bola okolnosť, že žalobca bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin neoznámenej trestného činu podľa § 168 ods. 1 Trestného zákona a odsúdený na podmienený trest odňatia slobody. Následne uznesením Okresného súdu Prešov, č. k. 3Nt/2/2012-153 z 03. novembra 2015 bola v predmetnej veci povolená obnova konania so zreteľom na zistenie nových okolností a dôkazov vo veci a následným rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5Tv/1/2016 z 5. decembra 2017, bol žalobca oslobodený spod obžaloby, za ktorú bol pôvodne v zmysle predchádzajúcich rozhodnutí vojenských súdov odsúdený.

2.3. Odvolací súd konštatoval, že § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nemožno vykladať tak úzko, že podmienkou pre úspešné uplatnenie nárokov na náhradu ušlého zárobku by malo byť len zrušenie predmetného personálneho rozkazu riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru z 18. marca 2008. Žalobca podnikol všetky právne kroky, aby sa bránil aj proti tomuto personálnemu rozkazu - podal voči nemu odvolanie v správnom konaní a domáhal sa nápravy aj v správnom súdnictve (konanie o správnej žalobe žalobcu na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3S/239/2008 skončené rozhodnutím zo 04. mája 2010), avšak jeho návrhom v tomto smere nebolo vyhovieť a správna žaloba bola zamietnutá. Je nepochybné, že skutočnou príčinou vzniku škody v podobe ušlého zárobku na strane žalovanej boli odsúdenia vojenskými súdmi v trestnom konaní a medzi týmito odsúdeniami a vznikom škody na strane žalobcu je nepochybná príčinná súvislosť. Treba totiž vziať do úvahy, že žalobca bol zo služobného pomeru policajta Policajného zboru Slovenskej republiky prepustený podľa § 192 ods. 1 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z., teda v dôsledku toho, že spáchal a bol odsúdený pre úmyselný trestný čin, čo však v následnom konaní bolo preukázané ako nezákonné. Podľa odvolacieho súdu boli splnené všetky podmienky pre náhradu škody žalobcu spôsobenej nezákonným rozhodnutím (odsúdením v trestnom konaní vojenskými súdmi), za ktorý by mal podľa zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovedať štát v zastúpení žalovanej. Žalobcovi nepochybne vznikla škoda v podobe ušlého zárobku, ktorú písomne vyčíslil a

podporil aj Znaleckým posudkom znalkyne Ing. G. O. č. XX/XX zo 14. decembra 2023. Uvedené odvolací súd v bode 81. svojho odôvodnenia podporil judikátúrou dovolacieho súdu, ako aj judikátúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky. Prisvedčil odvolacej argumentácii žalobcu, že zadováženie potrebných podkladov, ich vyhľadanie v archívoch i samotné vypracovanie znaleckého posudku trvalo istý čas, a navyše, v predchádzajúcom štádiu konania súd prvej inštancie zaujal zamietavé stanovisko k nároku, ktoré sú uplatňované v tomto konaní, nevykonával prakticky žiadne dokazovanie v smere preukázania výšky nárokov a žalobca si potrebné podklady takto zabezpečoval sám čo je taktiež okolnosť, ktorá mohla spôsobiť isté zdržanie pri predložení tohto rozhodujúceho dôkazu dokumentujúceho výšku spôsobenej škody v podobe ušlého zárobku na strane žalobcu.

2.4. So závermi súdu prvej inštancie, že žalobca vo veci nepredkladal dôkazy včas sa odvolací súd nestotožnil. Uviedol, že ustanovenia CSP o sudcovskej koncentrácii konania nemožno vykladať tak úzko, ako to v prejednávanej veci aplikoval súd prvej inštancie.

2.5. Odvolací súd však považoval za potrebné sa zaoberať tým, či žalobcom tvrdený ušlý zisk predstavuje skutočnú škodu, ktorá žalobcovi vznikla a v akej výške je možno túto škodu žalobcovi priznať. Žalobcovi vznikla a v akej výške je možno túto škodu žalobcovi priznať. Odvolací súd doplnil dokazovanie o zabezpečenie správy Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad, z 11. septembra 2024, z ktorej vyplýva, že v rozhodnom období žalobca bol zamestnaný, a to v pracovnom pomere alebo na dohodu o pracovnej činnosti v rôznych firmách, kde dosiahol aj zárobok, ktorý treba zvážiť pri ustálení celkovej výšky škody, ktorá žalobcovi v skutočnosti vznikla. Z doplneného dokazovania mal odvolací súd za to, že žalobcov nízky zárobok a sústavné zapájanie sa do pracovnej činnosti len na úrovni minimálnej mzdy nemožno hodnotiť len ako objektívnu situáciu na strane žalobcu, ale aj ako okolnosť, ktorá je odrazom jeho iniciatívy a skutočného záujmu o prácu. Žalované obdobie je skutočne dlhé (od 20. marca 2008 do 30. januára 2018), za ktoré žalobca požaduje náhradu škody. Podľa názoru dovolacieho súdu žalobca neprejavil skutočný záujem zlepšiť vlastnou iniciatívou svoju príjmovú a sociálnu situáciu a dosahovať vyšší zárobok ako ten, ktorý dosiahol a ktorý pohyboval v drvivšej väčšine v zamestnaní na len úrovni minimálnej mzdy. Táto iniciatíva nebola prejavovaná ani v eventuálnej rovine vyhľadania práce v rámci Slovenska mimo svojho bydliska, alebo nebola preukázaná iniciatíva zaujímať sa o prácu v zahraničí. V tomto kontexte nemožno vychádzať z obrany žalobcu v rámci konania pred súdom prvej inštancie, že nemal možnosť si nájsť výhodnejšie zamestnanie, nakoľko bol osobou, ktorá bola odsúdená a takýmto spôsobom vlastne znevýhodnená pri nájdení si zamestnania. odmeňovanie než len minimálnu mzdu. Odvolací súd zdôraznil, že v priebehu konania pred súdom prvej inštancie žalobca neuviedol všetky zamestnania, v ktorých pôsobil, nešpecifikoval riadne zárobok, ktorý tam dosiahol, neuviedol okolnosť, že bol poberateľom dávok v nezamestnanosti a jedinou organizáciu, v ktorej pracoval, spomenul firmu D. E. O. s.r.o., avšak nie už ďalšie firmy. Odvolací súd bol názoru, že uvedené nesvedčí o serióznom prístupe žalobcu k ustáleniu skutočnej škody, ktorá mu v dôsledku nezákonných rozhodnutí vznikla. Uvedené viedli odvolací súd k záver o dôvodnosti aplikácie § 450 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v prejednávanej veci, v dôsledku ktorej odvolací súd mal za to, že škodu po odrátaní príjmov, ktoré žalobca v rozhodnom období dosiahol, teda v sume 103.184 eura, je potrebné krátiť o 30 %, t. j. na dve tretiny, t. j. na sumu 68.789 eura.

2.6. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% prisúdenej sumy.

3. Žalovaná (ďalej aj ako „dovolatelka“) podala voči rozhodnutiu dovolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Žalovaná uviedla, že dovolanie sa nevzťahuje na výrok I. rozsudku dovolacieho súdu.

3.1. Prípustnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP žalovaná vzhľadla v porušení jej procesných práv v tom, že odvolací súd v rozpore s § 153 ods. 1 CSP pripustil v konaní vykonanie dôkazu - znaleckého posudku č. 6/2023 a tiež v tom, že neprihliadol na námietky žalovanej vznesené voči tomuto znaleckému posudku s tým, že žalovaná mala tak spraviť v konaní pred súdom prvej inštancie. Mala za to, že uvedeným postupom odvolací súd porušil zásadu rovnosti strán sporu v konaní. Žalovaná namietala, že odvolací súd konal a rozhodoval o nároku, ktorý aspoň sčasti nebol predmetom konania, pretože fakticky konal o nároku žalobcu na zaplatenie sumy v zmysle znaleckého posudku (150.239,41 eura), ktorý vykonával ako dôkaz v konaní vo vzťahu k výške škody - ušlej mzdy žalobcu a z takto určenej výšky ušlej mzdy aplikáciou moderačného práva podľa § 450 Občianskeho zákonníka

ustálil výšku plnenia, na ktoré žalovanú titulom náhrady škody zaviazal. Vádu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala osobitne aj v súvislosti s rozhodnutím odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania. Odôvodnenie odvolacieho súdu v tejto časti označila za nepreskúmateľné a záver o plnom procesnom úspechu žalobcu za arbitrárny. Uvedené námietky podporila odkazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 387/2019 a tiež uznesenie sp. zn. I. ÚS 275/2018, ako aj na judikatúru dovolacieho súdu (sp. zn. 1VObd/2/202).

3.2. Nesprávne právne posúdenie zo strany odvolacieho súdu dovolateľka identifikovala v posúdení otázky vzniku škody a tiež existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, ktorú odvolací súd v zmysle jeho rozsudku vzhliadol v nevyplatennej mzde žalobcu za obdobie od marca 2008 do januára 2018, pričom nepochybne ide o právne otázky, od ktorých závisel rozhodnutie súdu vo veci samej.

3.3. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu jeho výroku II. a výroku III. zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, prípadne, aby dovolaním napadnutý rozsudok zrušil (len) v rozsahu výroku III. a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie o náhrade trov konania.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu v podstatnom uviedol, že odvolací súd nezákonný postup súdu prvej inštancie vo vzťahu k nemu správne napravil do zákonného rámca. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovanej v celom rozsahu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné a tiež dôvodné; v dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré

majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

10. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľka dôvodila porušením jej procesných práv nesprávnym postupom odvolacieho súdu pri interpretácii zákonných ustanovení CSP týkajúcich sa sudcovskej koncentračnej zásady.

11. Kľúčovou bola výhrada dovolateľky, podľa ktorej (i) odvolací súd nielenže v rozpore so zásadou koncentrácie konania podľa § 153 ods. 1 CSP pripustil vykonanie dôkazu v podobe znaleckého posudku č. X/XXXX, ale zároveň (ii) sa nijako nezaoberal námietkami vznesenými voči tomuto znaleckému posudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že uvedené námietky mali byť uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie. Takéto odôvodnenie však podľa dovolateľky neobstoí.

12. Prijatie oneskorene predloženého dôkazu (znaleckého posudku) žalobcom v rozpore s procesným postupom súdu prvej inštancie s odôvodnením, že: " ... zadováženie potrebných podkladov, ich vyhľadanie v archívoch i samotné vypracovanie znaleckého posudku trvalo istý čas, a navyše, v predchádzajúcom štádiu konania súd prvej inštancie zaujal zamietavé stanovisko k nároku, ktoré sú uplatňované v tomto konaní, nevykonával prakticky žiadne dokazovanie v smere preukázania výšky nárokov a žalobca si potrebné podklady takto zabezpečoval sám čo je taktiež okolnosť, ktorá mohla spôsobiť isté zdržanie pri predložení tohto rozhodujúceho dôkazu dokumentujúceho výšku spôsobenej škody v podobe ušlého zárobku na strane žalobcu.", podľa dovolateľky nezodpovedá skutočnosti. Žalovaná zdôraznila, že argumentácia odvolacieho súdu, podľa ktorej pre vypracovanie posudku bolo nutné „zadovážiť príslušné podklady“, čo mohlo spôsobiť „isté zdržanie pri predložení tohto rozhodujúceho dôkazu“, nezodpovedá obsahu znaleckého posudku. Zo znaleckého posudku totiž vyplýva, že znalec pri vypracovaní posudku a stanovení výšky ušlého zárobku žalobcu z dodatočne predložených podkladov, až na jednu výnimku (rozhodnutie Odboru sociálneho zabezpečenia a zdravotníctva MV SR č. H., XXX-X/SZ-2008) nevychádzal, t. j. znalci neboli predložené žiadne iné podklady, dokumenty či listiny ako tie, ktoré žalobca predložil do konania už spolu so žalobou (personálny rozkaz č. XXX, úradný záznam zo dňa 20. 03. 2008, žiadosť o zaradenie do funkcie zo dňa 30. 01. 2018), resp. už na pojednávaní dňa 07. 07. 2021 (výplatné pásky za obdobie 01 - 10/2007, 01/2008).

13. Podľa § 153 ods. 1 až 3 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

14. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu), je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí v sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (III. ÚS 32/2015). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní ako jeden z prvkov širšej koncepcie spravodlivého konania vyžaduje, aby každému účastníkovi bola daná primeraná možnosť predniesť svoj prípad za podmienok, ktoré ho neumiestnia do zjavnej nevýhody voči jeho protistrane (napr. rozhodnutie vo veci De Haes a Gijssels proti Belgicku z 24. februára 1997, sťažnosť č. 19983/92, bod 53 alebo Ankerl proti Švajčiarsku z 23. októbra 1996, sťažnosť č. 17748/91, bod 38).

15. V kontexte uvedeného dovolací súd zdôrazňuje, že žiadna zo sporových strán nie je nadradená druhej strane a každá zo strán zároveň musí mať v rovnakej miere umožnenú realizáciu svojich procesných oprávnení v súlade so zachovaním princípu rovnosti zbraní vyplývajúceho z čl. 6 Základných princípov CSP.

16. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, ktoré konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy. Ustanovenie § 150 CSP zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán a to povinnosť tvrdiť. Schopnosť strany uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký obsah je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé priviesť jej úspech v spore. Skutkové tvrdenia sú obsahom jednotlivých procesných úkonov strán sporu, ktoré majú formu písomných podaní či ústnych prednesov. Z hľadiska pravidiel o koncentrácii konania je žiadateľné, aby všetky skutkové tvrdenia boli obsiahnuté a) ak ide o žalobcu, tak v žalobe a vo vyjadrení žalobcu podľa § 167 ods. 3 CSP, b) ak ide o žalovaného, tak vo vyjadrení žalovaného k žalobe podľa § 167 ods. 2 CSP a vo vyjadrení žalovaného podľa § 167 ods. 4 CSP. Skutkové tvrdenia predložené neskôr (napr. vo forme ústnych prednesov na pojednávaní) je potrebné ospravedlniť tým, že ich strana sporu nemohla predložiť už skôr (napr. novým skutkovým tvrdeniam sa reaguje na skutočnosť, ktorá vyšla najavo až z dôkazu vykonaného na pojednávaní); inak na ne súd nemusí prihliadnuť (§ 153). Súd môže strany vyzvať na doplnenie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 2 CSP), výnimočne môže vykonať dôkaz, ktorý strany nenavrhli, a takto zistiť skutočnosť, ktorá nebola stranami tvrdená (§ 185 ods. 2 a 3), prípadne sa môže výnimočne odkloniť od zhodných tvrdení strán (§ 186 ods. 2 CSP). Tento materiálny korektív však nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán a ich povinnosť tvrdiť. Jeho účelom je v rozumnej miere zmierniť prísne formálne následky nesplnenia povinnosti tvrdiť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, komentár, C. H. Beck, 2016, 569 s.).

17. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je zabrániť, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi, pretože nie je žiadateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania. Nemožno však vylúčiť, že predloženie skutkového tvrdenia alebo dôkazného návrhu až na pojednávaní je v konkrétnom prípade dôvodné, napr. ak je bezprostrednou reakciou na nové skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany hodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní, alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že na procesný úkon neprihliadne, a tým mu neprizná procesné účinky. Predloženie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktoré nie je včasné, je definované v § 153 ods. 1 druhej vete CSP. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné. Ustanovenie § 153 ods. 2 a 3 CSP zakotvuje sankciu za to, že strana sporu nesplnila povinnosť uloženú v § 153 ods. 1 CSP. Ak súd dospeje k záveru, že strana sporu neuplatnila prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, má možnosť buď konanie strany ospravedlniť a na jej procesný úkon prihliadnuť, alebo vyvodiť sankčné dôsledky, teda na omeškaný procesný úkon neprihliadnuť (nepriznať mu procesnoprávne účinky).

18. Kľúčová námietka dovolateľky atakovala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý spočíval v prijatí oneskorene predloženého dôkazu. Kritizovala nereflektovanie odvolacieho súdu ustanovení Civilného sporového poriadku o sudcovskej koncentrácii konania a udržateľnosť odôvodnenia prijatia oneskorene predloženého znaleckého posudku.

19. Z okolností preskúmvanej veci vo vzťahu k namietanému nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu pri aplikácii sudcovskej koncentrácie konania vyplýva, že odvolací súd na rozdiel od

súdu prvoinštančného prijal oneskorený dôkaz žalobcu, ktorý aj vykonal s odôvodnením, ktoré najvyšší súd nepovažuje za legitímne a dostatočne. Predovšetkým z dôvodu, že odvolací súd sa v prevažnej miere opiera o všeobecné a nedostatočne konkretizované dôvody. Odvolací súd vytýka súdu prvej inštancie nezabezpečenie dôkazov žalobcom navrhovaných už v samotnej žalobe, čím potom ich oneskorené predloženie nemôže byť na jeho ťarchu bez toho, aby vysvetlil v čom spočívala relevancia týchto dôkazov pre samotné konanie, tu i v nadväznosti na ich význam ako podklad pre vyhotovenie znaleckého posudku, ktorý posudok odvolací súd rovnako prijal napriek tomu, že bol žalobcom predložený až v konečnom štádiu konania. Pri formulácii odôvodnenia spôsobom: „... na vypracovanie znaleckého posudku bolo potrebné zadovážiť príslušné podklady, čo mohlo viesť k istému zdržaniu pri predložení tohto rozhodujúceho dôkazu ...“ (pozri bod 85 odôvodnenia napadnutého rozsudku), za daných okolností je možné rozumne uvažovať o opodstatnenosti podaného dovolania s poukazom na nesprávne vyhodnotenie sudcovskej koncentrácie konania odvolacím súdom. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie o pripustení, resp. odmietnutí oneskorene predloženého dôkazu riadne odôvodniť vyplýva z potreby zabezpečiť predvídateľnosť a preskúmateľnosť jeho procesného postupu, ako aj zachovať rovnosť strán sporu a ich právo na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí byť bez pochybností zrejmé a preskúmateľné, z akých konkrétnych dôvodov súd považoval za splnené, prípadne nesplnené podmienky na prelomenie účinkov koncentrácie konania.

20. Dovolateľka následne odvolaciemu súdu vytkla, že rozhodol bez toho, aby jej poskytol priestor odpovedať na znalecký posudok žalobcu po tom, čo bol ako dôkaz prijatý a vykonaný až v odvolacom konaní. Odvolací súd tento žalovanou namietaný procesný postup, pre najvyšší súd prekvapujúco vzhľadom na v predchádzajúcom bode 19. opísaný postup tohto súdu voči žalobcovi, zdôvodnil tým, že znalecký posudok bol žalovanej doručený už v priebehu prvoinštančného konania, v ktorom konaní žalovaná nevzniesla voči tomuto posudku žiadne vecné výhrady týkajúce sa jeho obsahu, preto ak tak urobila až na odvolacom pojednávaní, tento prostriedok procesnej obrany žalovanej v tomto štádiu konania už akceptovať nemohol, tu s odkazom na § 153 CSP.

21. Dovolací súd zdôrazňuje, že strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 CSP). Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukoľvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (pozri napr. 3Cdo/321/2015, 3Cdo/888/2015, 3Cdo/156/2016, 3Cdo/90/2017).

22. Povedané inak, normatívny obsah princípu rovnosti podľa článku 6 CSP sa prejavuje v rovnosti zbraní, ktorá tkvie v takom postupe súdu, aby sa každej zo sporovej strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenia a reagovať na realizáciu všetkých procesných oprávnení protistrany (v súlade s princípom kontradiktórnosti v čl. 9 CSP).

23. Pre posúdenie procesných práv žalovanej je preto rozhodujúce, či bola riadne oboznámená s tvrdeniami žalobcu, ako aj so znaleckým posudkom, o ktorý svoje tvrdenia opiera, a či jej bola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k jeho obsahu. V predmetnej veci však súd prvej inštancie žalobcom predložený znalecký posudok, ktorým žalobca preukazoval dôvodnosť uplatneného nároku, odmietol vykonať. Za takejto procesnej situácie nemožno žalovanej vytýkať, že svoje právo vyjadriť sa k uvedenému dôkazu neuplatnila skôr, keďže v dôsledku jeho odmietnutia neexistoval dôvod ani procesný priestor na jeho vecné spochybňovanie zo strany žalovanej.

24. Za týchto okolností je nelogický záver odvolacieho súdu, ktorý až v odvolacom konaní doplnil dokazovanie vykonaním dovtedy odmietaného znaleckého posudku a následne žalovanej vytkol, že

závery v ňom obsiahnuté dovtedy nespochybnila ani nevyvrátila. Rovnako nemožno akceptovať jeho záver, podľa ktorého bola požiadavka žalovanej na možnosť vyjadriť sa k znaleckému posudku a na vysporiadanie jej námietok voči tomuto dôkazu, uplatnená až v odvolacom konaní, oneskorená. Takýto záver totiž opomína rozhodujúcu skutočnosť, že potreba žalovanej vyjadriť sa k predmetnému dôkazu a uplatniť voči nemu námietky vznikla až v dôsledku jeho vykonania odvolacím súdom.

25. Vychádzajúc z vymedzeného obsahu zásady rovnosti strán sporu a namietaných procesných postupov odvolacieho súdu žalovanou, najvyšší súd vyhodnotil danú námietku dovolateľky za plne dôvodnú.

26. Žalovaná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v poslednom založila na namietaní, že odvolací súd konal a rozhodoval o nároku, ktorý, prinajmenšom sčasti, nebol predmetom konania. Zdôraznila, že žalobca v prvoinštančnom konaní na základe ním predloženého znaleckého posudku č. X/XXXX žiadal súd o pripustenie rozšírenia žaloby tak, že žalovaná bude povinná zaplatiť mu sumu 150.239,41 eura, ktorú ako výšku spôsobenej škody ustálil znalec v posudku. Súd prvej inštancie však rozšírenie žaloby neprípustil a svojím v poradí druhým rozsudkom žalobu v celom rozsahu zamietol. Predmetom konania tak zostal nárok žalobcu na zaplatenie sumy 88.028 eur. Odvolací súd ale následne bez toho, aby sa procesne vysporiadal s tým, čo je predmetom konania, v štádiu odvolacieho konania fakticky konal o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 150.239,41 eura podľa znaleckého posudku, ktorý oboznámil a vykonal ako dôkaz v konaní vo vzťahu k výške škody - ušlej mzdy žalobcu, a z takto (posudkom) určenej výšky ušlej mzdy aplikáciou moderačného práva (§ 450 Občianskeho zákonníka) ustálil výšku plnenia, na zaplatenie ktorého ju titulom náhrady škody zaviazal.

27. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 131 CSP žaloba je procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva.

29. Žaloba predstavuje základný procesný úkon žalobcu, ktorým sa začína sporové súdne konanie. Ide teda o prejav dispozičného princípu. Za esenciálne zložky žaloby považujeme žalobný nárok a žalobný dôvod. Výraz „žalobný nárok“ je sémanticky totožný s výrazom „procesný nárok“. V oboch prípadoch ide o individualizáciu predmetu konania, predmetu civilného sporu, teda súhrnu skutkových a právnych poznatkov, ktoré budú predmetom právneho posúdenia nezávislým súdom v rámci civilného procesu. Žalobca je povinný v žalobe svoj žalobný nárok riadne špecifikovať, individualizovať a konkretizovať. Predmet civilného sporu zásadne neurčuje súd, ale žalobca ako tzv. dominus litis. To predovšetkým vyplýva z dispozičného princípu sporového konania, podľa ktorého žalobca zásadne disponuje konaním a jeho predmetom. Žalobný (procesný) nárok sa všeobecne skladá z dvoch zložiek. Tou prvou je substancovanie relevantných skutkových okolností (skutkového deja), z ktorých žalobca vyvodzuje ohrozenie alebo porušenie svojho subjektívneho práva materiálnej povahy. Druhou zložkou žalobného nároku je tzv. žalobný návrh označovaný aj ako petit žaloby. V žalobnom návrhu sa konkretizuje návrh žalobcu na poskytnutie petitórnej ochrany špecifickým spôsobom zodpovedajúcim skutkovému žalobnému dej. Žalobný dôvod predstavuje existenciu konkrétneho hmotnoprávneho vzťahu medzi sporovými stranami, z ktorého vzišlo ohrozenie alebo porušenie subjektívneho práva tvrdeného žalobcom. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, 2. vydanie. Komentár, Praha : C. H. Beck, 2022, s. 520,522,524.

30. Podľa § 216 CSP súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu (ods. 1). Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (ods. 2). (nejde o daný prípad)

31. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolaciemu súdu bol zrejmý rozsah žalobného nároku, o ktorom sa vedie konanie. Vyplýva to z bodu 91. dôvodov rozsudku, podľa ktorého „Pri ustálení celkovej výšky škody, ktorú je však možno v tomto konaní priznať, je

potrebné obrátiť pozornosť na to, akú výšku škody žalobca procesne uplatňuje (88.028 eur po čiastočnom späťvzatí žaloby) ako aj na ust. § 450 Občianskeho zákonníka, ktorý je aplikovateľný aj na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.". Námitka žalovanej, že odvolací súd konal a rozhodoval o nároku, ktorý, prinajmenšom sčasti, nebol predmetom konania, tak neobstoí.

32. Dovolateľke však treba prisvedčiť, že pri aplikácii moderačného práva (§ 450 Občianskeho zákonníka) na primerané zníženie nároku z dôvodov hodných osobitného zreteľa odvolací súd zvolil postup, ktorý bol spôsobilý navodiť dojem, že odvolací súd fakticky konal o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 150.239,41 eura ustálenej znaleckým posudkom ako ušlý príjem žalobcu. Bude preto potrebné v ďalšom konaní v prípade dôvodnosti uplatneného nároku, vysporiadať sa s námitkami žalovanej z dovolania ohľadne spôsobu aplikácie § 450 Občianskeho zákonníka na žalovaný nárok.

33. Podľa najvyššieho súdu doposiaľ uvedené vylučuje iný záver než ten, že spomínaný postup odvolacieho súdu mal za následok zaťaženie konania (pred odvolacím súdom) tvrdenou tzv. zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f) CSP.

34. Najvyššiemu súdu za opísaného stavu vecí preto neostávalo iné, než podľa § 449 ods. 1 v spojení s § 439 písm. a) a § 450 CSP rozhodnúť spôsobom uvedeným vo výroku tohto jeho uznesenia (t. j. zrušiť rozsudok odvolacieho súdu, ktorým došlo k zmene prvoinštančného rozsudku, ako aj v časti trov konania - a vrátením mu vecí na ďalšie konanie, keďže v prípade dovolateľkou opodstatnene vytýkanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP konanie zaťažil práve odvolací súd.

35. Súčasťou konštantnej judikatúry dovolacieho súdu v prípadoch kumulácie dôvodov dovolania (a ich prípustnosti) podľa §§ 420 aj 421 CSP je záver, že pri konštatovaní výskytu namietanej vady zmätočnosti (vedúcej k obligatórnemu kasačnému rozhodnutiu) sa už dovolací súd prípadným nesprávnym právnym posúdením vecí nezaobera (a teda v prípadoch druhovo totožných s tým v prejednávanej veci principiálne ani nehľadá správnu odpoveď na dovolaním nastolenú právnu otázku či aj viac takých otázok) a to aj vzhľadom k novšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, upozorňujúcej aj na ústavný rozmer zaujímania stanovísk najvyššieho súdu k právnym otázkam nastroľovaným dovolaniami v takýchto prípadoch.

36. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

37. Dovolací súd zrušil nielen rozsudok odvolacieho súdu, ale aj súvisiace uznesenie súdu prvej inštancie z 27. januára 2025 č. k. KK-10C/41/2018-593, o určení výšky náhrady trov konania, ktoré izolovane existujúce (bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej a bez právoplatného rozhodnutia o náhrade trov konania) neobstoí. Dovolací súd je totiž podľa § 439 písm. a) CSP viazaný rozsahom dovolania okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý. Výrokom závislým od rozhodnutia o napadnutom výroku je taký výrok, ktorého obsah je viazaný na iný výrok s tým, že sám osebe neobstoí, pokiaľ by tento iný výrok odpadol alebo bol zmenený. O samotnej výške náhrady trov konania bude preto v posudzovanej veci znova rozhodnuté v ďalšom konaní, a to po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.